

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

19 ביוני 2017

1137

כ"ה בסיוון התשע"ז

עמוד

הצעת חוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה) (תיקון), התשע"ז-2017 1132

**הצעת חוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות
(תעבורה) (תיקון), התשע"ז–2017**

1. תיקון סעיף 4 בחוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה), התשע"ו–2016¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 4(א) –
- (1) ברישה, המילים "בכפוף להוראות סעיף 5" – יימחקו;
- (2) בפסקאות (4) ו־5, במקום "הפטור מחובת רישוי ורישום לפי פקודת התעבורה" יבוא "המנוי בתוספת ראשונה א";
2. בסעיף 5 לחוק העיקרי, במקום "סעיף 4" יבוא "סעיפים 4 ו־9" ובמקום "לפי הסעיף האמור" יבוא "לפי הסעיפים האמורים".
3. בסעיף 11 לחוק העיקרי –
- (1) בכותרת השוליים, במקום "שינוי התוספת הראשונה והתוספת השנייה" יבוא "שינוי התוספות";
- (2) במקום "לשנות את התוספת הראשונה ואת התוספת השנייה" יבוא "לשנות את התוספת הראשונה, את התוספת הראשונה א' ואת התוספת השלישית".
4. אחרי התוספת הראשונה לחוק העיקרי יבוא:

"תוספת ראשונה א"

(סעיף 4(א) ו־5)

- (1) אופניים או תלת־אופן;
- (2) אופניים או תלת־אופן שבהם מותקן מנוע המניע אותם או המסייע בכך;
- (3) קורקינט ממונע כהגדרתו בתוספת השנייה."

ד ב ר י ה ס ב ר

ובכפוף לתנאים המפורטים לגבי אותה עבירה בטור ג' לתוספת השנייה – ככל שנקבעו תנאים כאמור.

מוצע בסעיף 1(1) להצעת החוק לתקן את סעיף 4(א) לחוק ולמחוק ממנו את המילים "בכפוף להוראות סעיף 5" המתייתרות לאור הרישה של סעיף 5, שממילא מבהירה את הכפיפות האמורה.

כמו כן מוצע בסעיף 2 להצעת החוק לתקן את סעיף 5 לחוק ולהבהיר כי ההוראה ולפיה לא יעשה פקח שימוש בסמכויותיו אלא בהתאם להוראות ולתנאים שנקבעו בתוספת השנייה, חלה גם ביחס להפעלת סמכותו של פקח לפי סעיף 9 לחוק – מסירת הודעת תשלום קנס לאדם שעבר עבירת תעבורה שהיא עבירת קנס לפי סעיף 30 לפקודת התעבורה.

סעיפים פסקאות (4) ו־5 של סעיף 4(א) לחוק קובעות (2), 3 ו־4 כי השימוש בסמכויות פקח לפי אותן פסקאות (הסמכות להוציא את האוויר ואת השסתומים מצמיגי הרכב והסמכות לתפוס או להרחיק רכב), יופעלו

סעיפים חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים 1(1) ו־2(2) ברשויות המקומיות (תעבורה), התשע"ו–2016 (להלן – החוק), מסדיר את הסמכת הפקחים העירוניים לפיקוח ואכיפה של עבירות תעבורה המנויות בתוספת הראשונה לחוק, ואת התנאים וההגבלות על כך. חוק זה נועד בעיקרו לסייע בצמצום תופעה קיימת של רכיבה אסורה על גבי מדרכות, באופן הפוגע בהולכי הרגל במרחב העירוני.

סעיף 4 לחוק שבו מוסדרות סמכויות הפיקוח והאכיפה, שיהיו נתונות לפקח בתחום הרשות המקומית שבה הוא מוסמך, לשם אכיפת עבירות תעבורה, קובע בסיפה של סעיף קטן (א) כי סמכויות אלה יינתנו בכפוף להוראות סעיף 5.

סעיף 5 לחוק, שעניינו תנאים להפעלת סמכויות פקח, קובע כי על אף הוראות סעיף 4, פקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי הסעיף האמור, אלא לשם אכיפת עבירת תעבורה כאמור בטור ב' לתוספת השנייה הנעברת בידי עובר דרך המנוי לצדה בטור א' לתוספת השנייה

¹ ס"ח התשע"ז, עמ' 1214.

(1) במקום "בתוספת זו, מדרכה", "אזור מיתון תנועה", "שביל", "גלגיונע" (קורקינט חשמלי), "אופנוע" ו"תלת אופן" – כהגדרתם בתקנות התעבורה" יבוא:

"בתוספת זו –

"קורקינט ממונע" – כל אחד מאלה:

(1) גלגיונע כהגדרתו בתקנות התעבורה;

(2) התקן אחר שמתקיימים לגביו שניים אלה:

(א) הוא בעל גלגל אחד או יותר ואמצעי להיגוי המתוכנן לרכיבה בעמידה על משטח נמוך או בישיבה על מושב, שמותקן בו מנוע המניע אותו או המסייע בכך;

(ב) ההיגוי, העצירה והייצוב שלו אינם נעשים באמצעות הטיית הגוף ומערכת ייצוב גירוסקופית חשמלית;

למעט רכב מסוג המנוי בפרטים 1, 2 או 5 או רכב מסוג המוגדר לפי פקודת התעבורה, או רכב שעל פי צורתו ומאפייניו, אופן השימוש בו או נסיבות העניין יש להניח כי הוא מסוג המנוי או המוגדר כאמור;

"מדרכה", "אזור מיתון תנועה", "שביל", "אופנוע", ו"תלת-אופנוע" – כהגדרתם בתקנות התעבורה";

ד ב ר י ה ס ב ר

ביחס לכל סוג רכב שיפורט בתוספת ראשונה א' שתיווסף לחוק זה כמוצג בסעיף 4 להצעת החוק.

עוד מוצג בסעיף 3 להצעת החוק, לתקן את סעיף 11 לחוק, שעניינו סמכות השר לביטחון הפנים לשינוי התוספות לחוק ולהסמיכו לשנות גם את תוספת ראשונה א'.

סעיף 5 מוצג לתקן את ההגדרה "גלגיונע" שבתוספת השנייה לחוק, כך שתהיה רחבה יותר ודווקנית

פחות מזו הקבועה בתקנות התעבורה. הרציונל העומד מאחורי ההגדרות שנקבעו לפי פקודת התעבורה, כאמור בדברי ההסבר לסעיפים 1(2), 3 ו-4 לעיל, אינו חופף בהכרח לרציונל העומד מאחורי החוק ולא דווקא עולה בקנה אחד עם תכליתו, שכן הסייגים הקבועים בהגדרות אלה אינם רלוונטיים במקרה שבו מדובר בהענקת סמכות אכיפה לפקחים עירוניים כנגד מי שעבר עבירות תעבורה כאמור בחוק, השימוש בהגדרות לפי פקודת התעבורה במקרה זה עלול להביא למצב אבסורדי שבו סמכות פקח עירוני לאכיפת עבירות תעבורה לפי החוק אינה חלה ביחס לקורקינטים או לאופניים שמתקן בהם מנוע המניע אותם או המסייע בכך, אשר אינם נכנסים בגדר ההגדרות לפי תקנות התעבורה, וזאת הגם שהפרעתם לעוברי הדרך עלולה להיות מסוכנת יותר מזו של אופניים חשמליים או קורקינט חשמלי התואמים את ההגדרות האמורות. בנוסף, לא תמיד קיימת לפקח האפשרות או נתונים בידו הכלים להבחין בין אופניים חשמליים או קורקינטים חשמליים העומדים בתנאי ההגדרות שנקבעו לגביהם לפי תקנות התעבורה כאמור ובין אלה שאינם עומדים בהם.

רק ביחס לרכב הפטור מחובת רישוי ורישום לפי פקודת התעבורה שבאמצעותו עבר עובר דרך עבירת תעבורה.

כך לפי המצב הקיים על פי החוק, פקח לא יוכל להפעיל את הסמכויות המוקנות לו לפי פסקאות אלה ביחס לאופניים או לקורקינטים שבהם מותקן מנוע המניע אותם או המסייע בכך (המוכרים כאופניים חשמליים או קורקינטים חשמליים) אשר אינם עונים לתנאי ההגדרות הפורמליות שנקבעו לגביהם לפי תקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן – תקנות התעבורה). זאת, מאחר שאלה חייבים בחובת רישוי ורישום בהתאם לסעיף 2 לפקודת התעבורה ואינם זכאים לפטור שחל בעניין זה רק לגבי אופניים חשמליים או קורקינטים חשמליים העומדים בתנאי ההגדרות הפורמליות שנקבעו כאמור (עם זאת רישומם אינו אפשרי שכן אין הם עומדים בתנאים לעניין זה).

ההגדרות "אופניים עם מנוע עזר" ו"גלגיונע" בתקנות התעבורה כוללות בתוכם סייגים אובייקטיביים טכניים כגון, חובת תקינה, משקל מרבי, היות המנוע המותקן בהם חשמלי, הספק מנוע ומהירות מרביים, וזאת, כדי להבדיל אותם מרכב אחר לעניין התרת השימוש בהם בפטור מחובת רישוי ורישום.

מכאן, שיש צורך לנתק את הזיקה בין הפטור מחובת רישוי ורישום ובין אפשרות הפקח להפעיל את סמכויותיו לפי פסקאות אלה. לפיכך מוצג בסעיף 1(2) להצעת החוק, לתקן את פסקאות 4(1) ו-5(5) של סעיף 4(א) לחוק ולאפשר לפקח להפעיל את הסמכויות הנתונות לו לפי פסקאות אלה

- (א) בטור א', במקום "גלגינוע" (קורקינט חשמלי) יבוא "קורקינט ממונע";
(ב) בטור ג', במקום "הרכיבה היא על אחד מאלה" יבוא "הרכיבה או שימוש אסור אחר הם על אחד מאלה".

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי פקודת התעבורה (כגון "רכינוע", "קלנועית" "אופנוע" וכו'), או המנוי בתוספת השנייה לחוק זה – אף אם לא נקבעה לגביו הגדרה לפי פקודת התעבורה (כגון אופניים או תלת-אופן) או שהגדרתו לפי הפקודה אינה תואמת את מטרות החוק – כפי שקיים לגבי "גלגינוע".

עוד מוצע להחריג מהגדרה כל סוג רכב שעל פי צורתו ומאפייניו או נסיבות העניין יש להניח כי הוא אחד מסוגי הרכב כאמור.

היות שיש סוגי רכב אחרים המוגדרים בפקודת התעבורה הכוללים אף הם תנאים טכניים בהגדרתם (כגון: "רכינוע" או "קלנועית"), התוספת החלופה האחרונה כדי למנוע פתח לטענה אפשרית, ולפיה טרם הפעלת סמכויותיו תהיה מוטלת על הפקח חובה להוכיח אם אכן מדובר בקורקינט ממונע או שמדובר בסוג רכב שיש להחריגו מהגדרה זו. לפיכך מוצע לקבוע כי החרגת סוג רכב כאמור מההגדרה "קורקינט ממונע" תוכל להיות אף במקום שבו בהתאם למאפייני סוג הרכב, צורתו ונסיבות העניין, יש להניח כי הוא אחד מסוגי הרכב האמור – וזאת בלא צורך בהוכחה שאכן מדובר בהריג זה.

בנוסף, מוצעים שני תיקונים טכניים שנועדו לתקן טעויות סופר שנפלו בתוספת השנייה:

החלפת המונח "תלת אופן" (שאינו לו כלל הגדרה בתקנות התעבורה) במונח "תלת אופנוע" המוגדר בתקנות התעבורה;

הוספת המילים "או שימוש אסור אחר" בפרט 3 בטור ג' לתוספת, כך שסמכות פקח לגבי רוכב על קורקינט ממונע תחול לעניין העבירות המנויות בו, לא רק לגבי רכיבה אלא גם כשנעשה שימוש אסור במדרכה או בשביל כאמור באותו פרט. זאת, בדומה לאמור בפרט 2 לעניין רוכב על אופניים או תלת אופן שבהם מותקן מנוע המניע אותם או המסייע בכך.

לפיכך מבוקש בתיקון זה לקבוע הגדרה רחבה מן ההגדרה הטכנית-דווקנית שנקבעה בתקנות התעבורה לגבי "גלגינוע", וזאת כדי למנוע פתח להעלאת טענות אפשריות בדבר אי-קיומה של סמכות לפקחים לבצע איכפה כנגד הרוכבים בקורקינטים חשמליים, באופן שיהיה בו כדי לפגוע במימוש התכלית המרכזית של החוק – צמצום הסיכון לפגיעה בהולכי הרגל במדרכות במרחב העירוני.

יצוין בהקשר זה כי ביחס לאופניים חשמליים, התוספת השנייה לחוק נמנעה באופן מכוון משימוש בהגדרה "אופניים עם מנוע עזר" שבתקנות התעבורה, וזאת מהסיבות שפורטו לעיל. במקום זאת, הם מוגדרים שם באופן רחב כ"אופניים שבהם מותקן מנוע המסיע אותם או המסייע בכך". כעת, מבוקש באופן דומה, לקבוע הגדרה רחבה אף ביחס לקורקינט שמוקן בו מנוע המניע אותו או המסייע בכך, שמוצע להגדירו כ"קורקינט ממונע".

לפי ההגדרה המוצעת, "קורקינט ממונע" הוא גלגינוע כהגדרתו בתקנות התעבורה, וכן התקן אחר בעל גלגל אחד או יותר ואמצעי להיגוי, המתוכנן לרכיבה בעמידה על משטח נמוך או בישיבה על מושב, שמוקן בו מנוע המניע אותו או המסייע בכך ושההיגוי, העצירה והייצוב שלו אינם נעשים באמצעות הטיית הגוף ומערכת ייצוב גירוסקופית חשמלית. הגדרה זו מחריגה מתוכה סוג רכב המוגדר לפי פקודת התעבורה או המנוי בתוספת השנייה, או רכב שעל פי צורתו ומאפייניו, אופן השימוש בו או נסיבות העניין יש להניח כי הוא אחד מסוגי הרכב כאמור

הגדרה זו כוללת בתוכה מאפיינים טכניים כלליים שיש בהם כדי לאפיין קורקינט ממונע באופן רחב מן הגלגינוע כהגדרתו לפי פקודת התעבורה, ולהבדילו מסוגי רכב אחרים (ובהם "רכינוע" שבהתאם להגדרתו בתקנות התעבורה ההיגוי, העצירה והייצוב שלו נעשים באמצעות הטיית הגוף ומערכת ייצוב גירוסקופית חשמלית). בצד כך מבקשת ההגדרה להחריג מתוכה כל סוג רכב אחר המוגדר